

Posudek na diplomovou práci

Michaela Sedláčková, *Pohřebiště v Krkonoších aneb zrcadlo proměny společnosti v čase*, Univerzita Pardubice, Fakulta filozofická, Ústav historických věd, 2022.

Předkládaná diplomová práce si vytkla za cíl zmapování historických pohřebišť v regionu Krkonoš a to nejen v jejich primární roli jako historických areálů dokumentujících v hmotných stopách jednotlivých náhrobních památek proměnlivé multietnické česko-německé podloží regionu na hranicích, ale také skrze pohled historicko-demografický a sociálně-společenský.

V úvodních kapitolách se pisatelka věnovala geografickému a přírodnímu vymezení oblastí Krkonoš a Sudet a pečlivě rekapitulaci historie tamního osídlení od prehistorické doby, přes významné milníky spojené s několikerými vlnami kolonizace Krkonoš (slovanskou, dvě germánské a tzv. Alpskou kolonizaci) a období 16. století, poznamenané hospodářskými aktivitami horního podnikatele Kryštofa Gendorfa z Gendorfu (1497-1563), majitele vrchlabského panství. Dále zaznamenává proměnu regionu v barokní době, podmíněnou nejen místním (více méně vlašnějším) ohlasem rekatolizačního tažení, ale také postupným uznáním specifických přírodních krás oblasti, které zavdalo podnět jak k rozvoji raného krkonošského turismu, tak k rozpuku vlastivědného bádání (Balbínovy práce o Krkonoších). Autorka dokázala ve svém příjemně čtivém textu účinně propojit informace obecně a sídelně historické s popisem hospodářské proměny regionu (všímá si těžby dřeva, pastevectví, fenoménu třč. budního hospodářství, tkalcovství až po drobné místně fixované rukodělné tradice, např. foukané korálkářství v Poniklé) a demografickými výklady. V tomto multifokusovém pojetí, prolínajícím dějiny sídel a panství se sociálními a hospodářskými dějinami a osudy jednotlivých aktérů „příběhu Krkonoš“ (tedy mikrohistorickými sondami, resp. průřezy) se zrcadlí autorčino metodologické vyškolení v oblasti kulturních dějin a badatelské zaujetí pro mnohovrstevnatý vhled do zkoumaného tématu. V popisu proměny Krkonoš a jejich podhůří na přelomu 19. a 20. století autorka připomíná zrod národnostních rozporů, které vyústili nejprve v období Velké války, po níž region významně zchudl, a následně ve velkém zážehu předznamenávajícím (středo)evropskou tragédií ve 30. letech 20. století.

Vlastní jádro spisu Michaely Sedláčkové tvoří partie, věnované typologii krkonošských hřbitovů a jejich katalogově uspořádaný soupis (s. 52-137), výběrově doplněný hřbitovními artefakty (architektonické památky a kříže). Jednotlivá hřbitovní hesla, postihující 24 lokalit, mají ustálený pořádek: autorka zkraje stručně seznamuje se zeměpisnými souřadnicemi místa, rekapituluje historii obce a proměnu jejich obyvatel v čase, seznamuje s historickými okolnostmi založení místního hřbitova/hřbitovů a s jeho kompozicí, místy následně přechází k jednotlivým vybraným artefaktům, všímá si jejich architektonické koncepce, sochařské výzdoby, nápisové složky, aktuálního stavu dochování hrobu. Heslář hřbitovů je založený na náročném terénním průzkumu a dokumentací *in situ*. Při koncipování katalogových hesel autorka využila mnohočetné zdroje: písemné a obrazové ikonografické prameny (mapy, plány, pohlednice, dobové fotografie ad.), obecní a farní kroniky, početnou vlastivědnou literaturu německé i české provenience, s nimiž dokázala účinně a efektně pracovat. Pochvalu si zaslouží též pečlivě vybraná a o sledovaném souboru hřbitovů dobře informující obrazová příloha práce (s. 158-212).

Stylistická a jazyková podoba práce je vesměs velmi kultivovaná. Pochvalu si zaslouží též pečlivě vybraná a o sledovaném souboru hřbitovů dobře informující obrazová příloha práce (s. 158-212).

Práci Michaely Sedláčkové pokládám za v mnohém (především v perspektivě pohledu na historické pohřebiště jako kolbiště národnostně sociální dimenze regionu) objevnou a kvalitní. Spis s přehledem naplňuje standardní kritéria, kladená na kvalifikační práce v magisterském stupni studia.

Práci rád **doporučuji k obhajobě** a navrhuji její hodnocení **A (B)**.

V Pardubicích 16. května 2022

doc. Mgr. Pavel Panoch, Ph.D.